

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๔๑/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๗๓/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายมนต์เกียรติ พัฒเสมา ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู และให้ผู้คัดค้าน พ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองพลู นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กับให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้คัดค้านไม่มาศาล ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีชั่วคราวและออกหมายจับผู้คัดค้านไว้จนพ้นระยะเวลาตามหมายจับ แต่ยังไม่สามารถจับตัวได้ ศาลจึงมีคำสั่งให้ยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไป

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสอบถามผู้ร้องแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาไต่สวน

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองพลู เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๗) (ข) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ขณะผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ผู้คัดค้านจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน

นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู จนล่วงพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมาย ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องหลายครั้ง แต่ผู้คัดค้านยังเพิกเฉย พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านไม่ใส่ใจต่อการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จึงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู มีผลห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง และเมื่อผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองพลูในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเวลาต้องห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี ผู้คัดค้านจึงต้องพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองพลู นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

สำหรับกรณีที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้านในความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ระบุว่าโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๗ ดังนั้น ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ จึงมีอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) เมื่อผู้คัดค้านไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ภายในกำหนดวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ภายในกำหนดวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ ต้องถือว่าผู้คัดค้านกระทำความผิดในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ตามลำดับ อันเป็นวันถัดจากวันที่ครบกำหนดยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง และอายุความห้าปีต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่กระทำความผิดดังกล่าว แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องคดีนี้ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งถือว่าผู้ร้องฟ้องคดีภายในเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้คัดค้านมาศาลภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิด คดีผู้ร้องในส่วนอาญาความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดจึงขาดอายุความ สิทธินาคดีอาญามาฟ้องจึงระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ปัญหาเรื่องอายุความในคดีอาญาเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย แม้ผู้คัดค้านไม่ได้ยกขึ้นต่อสู้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

พิพากษาว่า นายมณฑิร พัฒเสมา ผู้คัดค้าน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง ในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ อันเป็นวันที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง และให้

ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลคลองพลู นับแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐
ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นางสมศรี หรุจิตตวิวัฒน์

นายวัฒนา วิทยกุล

นายวีรวิทย์ สายสมบัติ

นายปกรณ์ สุวรรณพรหมา

นายรัชยา สัตยาบัน

นายจักรกฤษ เจริญเลิศ

นายธีระ เบญจรัศมีโรจน์

นายรังสรรค์ กุลาเลิศ

นายภาณุวัฒน์ ศุภะพันธุ์